

**2020/TDC (CBCS)/ODD/SEM/
SANHCC-101T/95**

**TDC (CBCS) Odd Semester Exam., 2020
held in March, 2021**

SANSKRIT

(1st Semester)

Course No. : SANHCC-101T

[Classical Sanskrit Literature (Poetry)]

Full Marks : 70

Pass Marks : 28

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

SECTION—A

1. Answer any *ten* of the following questions :

2×10=20

- (a) Who is the writer of epic, *Raghuvamśa-mahākāvya*? Name one of the drama of the author of *Raghuvamśam*.
- (b) Who is the wife of king Dilīpa? Write the name of the mother of Nandinī.
- (c) What do you mean by रघुवंशः?

(2)

- (d) Name two commentators of 'रघुवंश-महाकाव्यम्'.
- (e) Who advised to king Dilīpa for serving Nandini? How many days has been served by king Dilīpa to Nandini?
- (f) "अलं महीपाल! तव श्रमेण"
Who is महीपाल? Who is the speaker here?
- (g) Who is कुम्भोदर? Who is his friend?
- (h) Who attacked Nandini? Who tried to save Nandini?
- (i) Who wrote *Nīṭisatakam*? Name another work of the author.
- (j) How many kinds of people are there according to *Nīṭisatakam*? Name them.
- (k) Write two qualities of knowledge (विद्या).

(l) Fill in the blanks :

साहित्यसङ्गीत _____ साक्षात् पशुः _____ ।
_____ खादन्नपि जीवमानस्तद् भागधेयं _____ ॥

(m) Write two qualities of सत्सङ्गतिः.

10-21/8

(Continued)

(3)

- (n) Write two kinds of नृपनीति.
- (o) How many qualities are essential for king? Name any two of them.
- (p) Fill in the blanks :
दानं भोगो _____ वित्तस्य ।
_____ न भुङ्क्ते तस्य तृतीया _____ ॥
- (q) Who wrote 'किरातार्जुनीयम्'? What is the source of the 'किरातार्जुनीयम्'?
- (r) Name two commentaries on 'किरातार्जुनीयम्'.
- (s) Who is सुयोधन? Who is the father of सुयोधन?
- (t) Who is वनेचर? Why he went to Hastināpur?

SECTION—B

Answer any five questions

2. Give the summary of 'रघुवंशमहाकाव्यम्', Canto II. 10
3. Describe the Natural beauty of the forest route found in 'रघुवंशमहाकाव्यम्', Canto II. 10

10-21/8

(Turn Over)

4. (a) Explain with reference to the context : 6

गुरोः सदारस्य निपीड्य पादौ
समाप्य सान्ध्यं च विधिं दिलीपः।
दोहावसाने पुनरेव दोग्ध्रीं
भेजे भुजोच्छिन्नरिपुर्निषण्णाम्॥

(b) Translate into English : 4

तदीयमाक्रन्दितमार्तसाधोः
गुहानिबद्धप्रतिशब्ददीर्घम्।
रश्मिष्विवादाय नगेन्द्रसक्तं
निवर्तयामास नृपस्य दृष्टिम्॥

5. (a) Explain with reference to the context : 6

वामेतरस्तस्य करः प्रहर्तुः
नखप्रभाभूपितकङ्कपत्रे।
सक्ताङ्गुलिः सायकपुंख एव
चित्रार्पितारम्भ इवावतस्थे॥

(b) Translate into English : 4

कैलासगौरं वृषमारुरुक्षोः
पादार्षणानुग्रहप्लुपृष्ठम्।
अवेहि मां किङ्करमष्टमूर्तेः
कुम्भोदरं नाम निकुम्भमित्रम्॥

6. (a) Explain with reference to the context : 6

वरं पर्वतदुर्गेषु भ्रान्तं वनचरिः सह।
न मूर्खजनसम्पर्कः सुरेन्द्रभवनेष्वपि॥

(b) Translate into English : 4

अज्ञः सुखमाराध्यः सुखतरमाराध्यते विशेषज्ञः।
ज्ञानलवदुर्विदग्धं ब्रह्मापि तं नरं न रञ्जयति॥

7. (a) Explain with reference to the context : 6

केयूरा न विभूषयन्ति पुरुषं हारा न चन्द्रोज्ज्वला
न स्नानं न विलेपनं न कुसुमं नालंकृता मूर्धजाः।
वाण्येका समलङ्करोति पुरुषं या संस्कृता धार्यते
क्षीयन्ते खलु भूषणानि सततं वाग्भूषणं भूषणम्॥

(b) Translate into English : 4

विद्या नाम नरस्य रूपमधिकं प्रच्छन्नगुप्तं धनं
विद्या भोगकरी यशः सुखकरी विद्या गुरूणां गुरुः।
विद्या बन्धुजनो विदेशगमने विद्या परं दैवतं
विद्या राजसु पूजिता न तु धनं विद्याविहीनः पशुः॥

8. (a) Explain with reference to the context : 6

प्रारभ्यते न खलु विघ्नभयेन नीचैः
प्रारभ्य विघ्नविहता विरमन्ति मध्याः।
विघ्नेः पुनःपुनरपि प्रतिहन्यमानाः
प्रारब्धमुत्तमजना न परित्यजन्ति॥

(b) What are the qualities of Learning or विद्या? 4

(6)

9. Write a note on भर्तृहरि. 10

10. Discuss the statement of वनेचर. 10

11. (a) Explain with reference to the context : 6

कथा प्रसङ्गेन जनैरुदाहृतादनुस्मृताखण्डलसूनुविक्रमः।
तवाभिधानात् व्यथते नताननः सुदुःसहान्मन्त्रपदादिवोरगः॥

(b) Translate into English : 4

स किंस्वा साधु न शास्ति योऽधिपं
हितान्न यः संशृणुते स किम्प्रभुः।
सदानुकूलेषु हि कुर्वते रतिं
नृपेष्वमात्येषु च सर्वसम्पदः॥

★ ★ ★